

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 500, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA**

FEDERALNOG MINISTARSTVA RADA I SOCIJALNE SKRBI

na dan 31.12.2008. godine

Broj: 19 /09

Sarajevo, svibanj 2009. godine

**MENADŽMENTU
FEDERALNOG MINISTARSTVA RADA I SOCIJALNE SKRBI****NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE*****Osnova za reviziju***

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća **Federalnog ministarstva rada i socijalne skrbi** za 2008. godinu (bilance stanja na dan 31. prosinca 2008. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvješća o izvršenju proračuna za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijska izvješća.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Federalnog ministarstva rada i socijalne skrbi odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno posebnim propisima u Federaciji o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja Ministarstva sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima na osnovu revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje sukladno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima danim u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvješćima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvješća.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše revizijsko mišljenje.

Kvalifikacija:

1. dio obveza, u visini od 69.126.381 KM, nastao isplatama mirovina pod povoljnijim uvjetima sukladno donesenoj Uredbi o povoljnijim uslovima za sticanje prava na starosnu mirovinu vojnih osiguranika vojske FBiH; Uredbi o sticanju prava na starosnu mirovinu po povoljnijim uslovima pripadnika bivše vojske FBiH i državnih službenika i namještenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane; Zakonu o pravima boraca i članova njihovih porodica i Zakonu o demobiliziranim braniteljima i članovima njihovih obitelji prema Federalnom zavodu mirovinsko invalidskog osiguranja koji je izvršio isplatu istih, nije evidentiran u finansijskim izvješćima sukladno Zakonu o proračunima FBiH i Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH. Navedena obveza se odnosi na više isplaćene mirovine po povoljnijim uvjetima umirovljenja u odnosu na proračunom odobrena sredstva. (točka 5.5.2. Izvješća);

2. nije osigurana centralna evidencija o izvršenim isplatama novčanih primanja civilnih žrtava rata, kako je definirano Napatkom o načinu isplate novčanih primanja civilnih žrtava rata i načinu vođenja evidencije o korisnicima prava donesenim sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o civilnim žrtvama rata i zaštite roditelja sa djecom i nije ostvaren adekvatan nadzor nad radom nadležnih službi koje su sukladno Napatku obvezne voditi, pratiti i evidentirati sve promjene od uticaja na ostvarivanje prava korisnika i o tome obavještavati Ministarstvo. Navedeno je imalo za posljedicu isplate novčanih primanja osobama koje su to pravo izgubile. (točka 5.5.3. Izvješća);
3. nije ostvaren adekvatan upravni nadzor i kontrola namjenskog trošenja sredstava za ostvarivanje prava neratnih invalida sukladno članku 9. Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o civilnim žrtvama rata i zaštite roditelja sa djecom. Nije ostvaren nadzor nad primjenom Napatka o načinu isplate novčanih primanja lica sa invaliditetom i načinu vođenja evidencije o korisnicima prava koji je donesen sukladno navedenom Zakonu, posebno u dijelu gdje je definiran postupak kojim su obvezni županijski centri za socijalni rad da vode, prate i evidentiraju sve promjene od uticaja na ostvarivanje prava, kao i obveza nadležnih službi da u definiranom roku obavijeste Ministarstvo o nastalim promjenama korisnika prava. Nepravovremeno obavještavanje o nastalim promjenama imalo je za posljedicu isplate invalidnina po nekoliko mjeseci pa i godina korisniku prava nakon gubljenja tog prava. (točka 5.5.1. Izvješća);
4. nije postupljeno sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama BiH u dijelu pravilnog izbora vrste postupka kod izbora najpovoljnijeg ponuđača za Izrada programskog rješenja za uvođenje u prava civilnih žrtava rata i neratnih invalida ukupne vrijednosti 415.500 KM čime nije osigurana potpuna konkurencija kao i sklapanje Ugovora o pružanju i održavanju računarskih i informatičkih usluga u iznosu od 164.000 KM sa firmom COMP 200 d.o.o. Sarajevo; (točka 5.7. i 5.5.5. Izvješća)
5. ne poduzimanju adekvatnih mjera na osiguranju dostavljanja izvješća kantonalnih službi za zapošljavanje o namjenskom utrošku sredstava (u 2006. i 2007. godini) kao i izvršenje uvida u dostavljena izvješća o utrošku sredstava doznačenih u 2006. i 2007. godini (točka 5.5.4. Izvješća);
6. ne poduzimanje aktivnosti u cilju utvrđivanja prava korištenja nad dijelom nepokretne imovine i odnosno pravom raspolaganja poslovnih prostora u ul. Milana Preloga broj 9. i garaže (točka 5.8.2. Izvješća).

Mišljenje

Po našem mišljenju, zbog efekata koje na finansijska izvješća mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijska izvješća Federalnog ministarstva rada i socijalne skrbi ne prikazuju istinito i objektivno, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obaveza na dan 31. prosinac 2008. godine, rezultate poslovanja i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na taj dan, sukladno sa prihvaćenim okvirom finansijskoga izvješćivanja tj. Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Financijsko poslovanje Federalnog ministarstva rada i socijalne skrbi tijekom 2008. godine nije bilo u točkama 1., 2., 3. i 4, u svim materijalno značajnim aspektima sukladno važećoj zakonskoj regulativi.

Sarajevo: 27.04.2009. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
3.	REZIME	1
4.	OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2007.GODINU	3
5.	NALAZI I PREPORUKE	5
5.1	Sustav internih kontrola	5
5.2	Obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva.....	6
5.3	Proračun za 2008. godinu	7
5.4	Tekući rashodi	8
5.4.1	Naknade troškova uposlenih	8
5.4.2	Izdaci za materijal i usluge	8
5.5	Tekući transferi	9
5.5.1	Transfer za lica sa invaliditetom-neratni invalidi.....	9
5.5.2	Transfer za PIO/MIO refundiranje isplaćenih sredstava za isplaćene mirovine pod povoljnijim uvjetima sukladno donesenim Uredbama i Zakonima.....	10
5.5.3	Transfer za civilne invalide	11
5.5.4	Transfer za implementaciju i uvođenje u prava neratnih invalida	13
5.6	Implementacija razvojno – investicionih projekata financiranih iz INO – kreditnih i donatorskih sredstava putem posebnih transakcijskih računa	14
5.7	Nabave	15
5.8	Ostali nalazi.....	15
5.8.1	IT sustav.....	15
5.8.2	<i>Popis sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2008. godine</i>	16
6.	KOMENTAR	1
TABELA BR. 1.		1
Izvršenje proračuna Federalnog ministarstva rada i socijalne politike na dan 31.12.2008. godine		1

**IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA
FEDERALNOG MINISTARSTVA RADA I SOCIJALNE SKRBI
za 2008. godinu**

1. UVOD

Ministarstvo rada i socijalne skrbi (u daljem tekstu **Ministarstvo**) formirano je temeljem Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave («Sl. novine FBiH», broj 19/03, 38/05, 2/06, 8/06, 61/06). **Ministarstvo** vrši upravne, stručne i druge poslove utvrđene zakonom koji se odnosi na nadležnosti Federacije u oblasti socijalne skrbi, rada, mirovinskog i invalidskog osiguranja i to: politiku rada i zapošljavanja, radne odnose i prava iz radnog odnosa; zaštitu na radu; mirovinsko-invalidsko osiguranje; međunarodne konvencije sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine, ugovori i bilateralni sporazumi iz oblasti rada i zapošljavanja; socijalnu sigurnost i solidarnost, zaštite civilnih žrtava rata; zaštitu lica sa invaliditetom; zaštitu porodice, usvojenje i starateljstvo; socijalnu zaštitu i druge poslove utvrđene zakonom.

Unutarnja organizacija i način rada **Ministarstva**, utvrđeni su Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji br. 02-02/8-848/07 od 20.07.2007. godine, na koji je Vlada FBiH svojim aktom V broj: 466/2007 od 12. srpnja 2007. godine, dala suglasnost. Na Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjoj organizaciji broj 01-02/8-244/08 od 26.03.2008. godine Vlada FBiH je dala suglasnost.

Radom **Ministarstva** rukovodi ministar i odgovoran je za rad **Ministarstva**. Sredstva za rad **Ministarstva** osiguravaju se u federalnom Proračunu.

Broj uposlenih u **Ministarstvu** na dan 31.12.2008. godine bio je 87. Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji predviđeno je 95 uposlenih, koliko je odobreno Proračunom FBiH za 2008. godinu.

Sjedište **Ministarstva** je u Sarajevu, u ulici Vilsonovo šetalište br.10.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finacijska izvješća **Ministarstva** za 2008. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finacijskih izvješća je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finacijskim izvješćima koji su predmet revizije, tj. da li su finacijska izvješća, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazala finacijsko i materijalno stanje **Ministarstva** na dan 31.12.2008. godine, izvršenje Proračuna za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje sukladno važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su finacijska izvješća sačinjena sukladno posebnim propisima o računovodstvu i finacijskom izvješćivanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena sukladno internim planskim dokumentima revizije, u periodu od prosinca 2008. godine do travnja 2009. godine. Predmet revizije nisu bila rješenja o uvođenju u pravo korisnika prava u utvrđenih zakonskim propisima.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME

Izvršenom revizijom poslovanja **Ministarstva** za 2008. godinu konstatirali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

Izradu Proračunskog zahtjeva (u dijelu planiranja potrebne visine sredstava) vršiti sukladno Naputku za pripremu zahtjeva za dodjelu sredstava iz Proračuna sačinjenog od strane Federalnog ministarstva financija, a na temelju relevantnih podataka kojima se utvrđuje potrebna visina sredstava korisnika prava utvrđenih Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom i Zakonom o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih obitelji te uredbi koje je donijela Vlada FBiH o povoljnijim uvjetima umirovljenja.

Potrebno je u suradnji sa nadležnim institucijama i organima izvršiti adekvatnu analizu donesenih zakona i uredbi koji tretiraju umirovljenje pod povoljnijim uvjetima te na temelju konstatiranog poduzeti adekvatne mjere u cilju zakonskog reguliranja obveza utvrđenih donesenim Uredbama od strane Vlade FBiH kao i osiguranja potrebnih sredstava za isplate mirovina utvrđenih ovim propisima.

Sukladno članku 9. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, vršiti upravni nadzor nad provođenjem ovog Zakona, kao i nad stručnim radom ustanova koje osniva Federacija, izdavati instrukcije i vršiti upravni nadzor i kontrolu namjenskog trošenja sredstava namijenjenih za ostvarivanje prava po ovom zakonu.

Sukladno Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom i Naputku o načinu isplate novčanih primanja civilnih žrtava rata i načina vođenja evidencije o korisnicima prava, uspostaviti centralnu evidenciju o izvršenim isplatama.

Potrebno je u suradnji sa nadležnim institucijama nižeg nivoa vlasti osigurati dosljednu primjenu točke 9. stavak 2. Naputka o načinu isplate novčanih primanja lica sa invaliditetom i o načinu vođenja evidencije o korisnicima prava kao i točke 13. stavak 2. Naputka o načinu isplate novčanih primanja civilnih žrtava rata i načina vođenja evidencije o korisnicima prava.

Dosljedno primjenjivati Pravilnik o unutarnjoj organizaciji, posebno u dijelu osiguranja uvjeta za potpisivanje izdanih rješenja o uvođenju u pravo po osnovu Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnim pravima socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom od strane ovlaštene osobe, vršenje isplate temeljem propisno likvidirane dokumentacije i od strane ovlaštenih uposlenika sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH.

Potrebno je da se sukladno članku 59. Zakona o proračunima u FBiH i članku 20. Uredbe o računovodstvu u FBiH svi rashodi i izdaci priznaju u onom periodu kada je obveza i nastala.

Potrebno je osigurati kontinuiranu kontrolu isplaćenih sredstava civilnim žrtvama rata i pravovremeno poduzimati odgovarajuće mjere za povrat nenamjenskih i nepravilno isplaćenih sredstava iz Proračuna FBiH.

Potrebno je sukladno Pravilniku o internoj kontroli osigurati nadgledanje provođenja pisanih internih kontrolnih postupaka i procedura, radi predlaganja mjera za otklanjanje utvrđenih nedostataka.

Potrebno je donijeti Procedure i pravila korištenja, sigurnosti i zaštite podataka IT sustava sukladno Smjernicama za uspostavu i jačanje sustava internih kontrola kao i sve donesene interne akte uskladiti sa postojećom zakonskom regulativom.

Potrebno je izvršiti uvid u raspoloživu dokumentaciju vezano za angažiranje PIU SESER-a, način usvajanja Projekta i na temelju konstatiranog poduzeti potrebne mjere. Osigurati uvjete za praćenje realizacije sklopljenih ugovora za dodjelu sredstava za zapošljavanje invalidnih lica.

Potrebno je poduzeti adekvatne mjere na osiguranju dostavljanja izvješća županijskih službi za zapošljavanje o namjenskom utrošku sredstava (u 2006. i 2007. godini) kao i izvršiti uvid u dostavljena izvješća o utrošku sredstava doznačenih u 2006. i 2007. godini.

Izvršiti uvid u cjelokupnu dokumentaciju u svezi utvrđivanja načina dodjele poslova COMP 2000 d.o.o. Sarajevo kao i poduzeti potrebne aktivnosti u dijelu utvrđivanja vlasništva aplikativnog softvera za uvođenje u pravo neratnih invalida i civilnih žrtava rata, njegove vrijednosti i sukladno s tim poduzeti aktivnosti.

Potrebno je dosljedno primjenjivati zaključeni ugovor broj 01-35/4-109/07 od 30.01.2007 godine sa Institutom za medicinsko vještačenje, posebno u dijelu, redovitog izvješćivanja od strane Instituta za medicinsko vještačenje, kao i kontrole ispravnosti izvršenih usluga i ispostavljenih faktura.

Potrebno je da se prilikom zaključivanja ugovora o pružanju i održavanju računarskih i informatičkih usluga jasno i konkretno specificira vrsta, količina i cijena usluge kao i način praćenja izvršenja ugovorenih usluga, a izbor najpovoljnijeg ponuđača izvrši sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH.

Prilikom nabave roba i usluga postupati sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama BiH u dijelu pravilnog izbora vrste postupka.

Potrebno je da se izvrši uvid u dokumentaciju o vlasništvu nad nepokretnom imovinom ili pravom na raspolaganje (poslovni prostor i garaža), te na temelju konstatiranog poduzeti aktivnosti vezano za ulazak u posjed.

Izraditi strateški plan razvoja IT sustava kojim bi se osigurala IT podrška svim poslovnim procesima u Ministarstvu sukladno poslovnoj strategiji Ministarstva. Osigurati pisane procedure za upravljanje promjenama na softveru –aplikaciji.

Potrebno je osigurati stručne resurse za kontrolu IT funkcija.

Potrebno je da se prilikom zaključivanja ugovora o pružanju i održavanju računarskih i informatičkih usluga jasno i konkretno specificira vrsta, opis, količina i cijena usluge kao i način praćenja izvršenja ugovorenih usluga. Ugovorom obuhvatiti odredbe o tajnosti podataka, načinu pristupa IT resursima, prava vlasništva.

Dosljedna primjena Odluke o načinu obrazovanja i visini naknade za rad stručnih povjerenstava i drugih radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe.

Dosljedna primjena Odluke o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila i Naputka o kontroli i utrošku goriva za prijevoz službenim automobilima.

Ugovore o djelu zaključivati sukladno zakonskim propisima koji reguliraju navedenu oblast, a isplate za vanjske suradnike vršiti na temelju prethodno sklopljenih ugovora za te poslove.

Naknade za rad u Federalnom povjerenstvu za implementaciju članka 143. Zakona o radu, evidentirati na propisanoj poziciji, a osigurati relevantnu dokumentaciju koja potvrđuje da se rješavanje po žalbama vrši povjerenički i izvan radnog vremena.

Potrebno je izvršiti uvid realizaciju sklopljenog Ugovora o izradi programskog rješenja uvođenja u pravo invalida i civilnih žrtava i sukladno konstatiranom poduzeti mjere.

Potrebno je da se na temelju relevantne dokumentacije utvrde nadležnosti Ministarstva, vezane za implementaciju razvojno – investicionih projekata, kako bi isto sukladno Uredbi o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj u FBiH, ispunilo svoju ulogu u dijelu koji se odnosi na koordinaciju, praćenje i izvješćivanje o realizaciji projekata, iz oblasti rada i socijalne politike.

Potrebno je izvješćivati o utrošku sredstava razvojno - investicionih projekata vršiti sukladno Zakonu o izvršavanju proračuna FBiH, ostalim propisima i aktima donesenim od strane nadležnih institucija.

Poduzeti aktivnosti na osiguranju relevantne dokumentacije od strane nadležnog organa vezano za dodijeljenu opremu od PIU SITAP i sukladno sa istim izvršiti evidentiranje poštujući zakonske i ostale propise.

4. OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2007.GODINU

Na temelju izvršene revizije finansijskih izvješća za 2007. godinu, a u sklopu iste i provjere da li se postupalo po preporukama danim u prethodnim revizijama, ističemo da Ministarstvo nije postupilo po preporukama koje se odnose na:

- uspostavljanje centralne evidencije o izvršenim isplatama sukladno Naputku o načinu isplate novčanih primanja lica sa invaliditetom;
- izvršenje uvida u cjelokupnu dokumentaciju u vezi utvrđivanja načina dodjele poslova COMP 2000 d.o.o. Sarajevo, a u dijelu izbora najpovoljnijih ponuđača za vršenje usluga održavanja aplikacije SOTAC, dosljedno poštivati odredbe Zakona o javnim nabavama u BiH;
- poduzimanje potrebnih aktivnosti u dijelu utvrđivanja vlasništva aplikativnog softvera, njegove vrijednosti i sukladno s tim poduzeti aktivnosti;
- dosljedno primjenjivanje Pravilnika o unutarnjoj organizaciji, posebno u dijelu osiguranja uvjeta za potpisivanje izdanih rješenja o uvođenju u pravo po osnovu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o civilnim žrtvama rata i zaštite roditelja sa djecom od strane ovlaštene osobe, i vršenje isplate na temelju propisno likvidirane dokumentacije i od strane ovlaštenih uposlenika sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH;
- izvršenje uvida u cjelokupnu dokumentaciju u vezi utvrđivanja načina dodjele poslova ERC-ZIPO, kao i u opravdanost prijenosa sredstava bez prethodno zaključenoga ugovora na temelju konstatiranog poduzeti aktivnosti;
- dosljednu primjenu Odluke o uvjetima i načinu korištenja službenih automobila, kontroli potrošnje goriva za sva vozila prema usvojenom Naputku o kontroli i utrošku goriva za prijevoz službenim automobilima;
- zaključivanje ugovora o djelu sukladno zakonskim propisima i isplatu naknade na temelju prethodno podnesenih izvješća o realiziranim poslovima;
- evidentiranje na propisanoj poziciji, naknade za rad u Federalnoj komisiji za implementaciju članka 143. Zakona o radu i osigurati relevantnu dokumentaciju koja potvrđuje da se rješavanje po žalbama vrši komisijski i izvan radnog vremena;
- izradu strateškog plana razvoja IT sustava kojim bi se osigurala IT podrška svim poslovnim procesima u Ministarstvu sukladno poslovnoj strategiji Ministarstva. Osiguranje pisanih procedura za upravljanje promjenama na softveru – aplikaciji i
- Osiguranje stručnih resursa za kontrolu IT funkcija u Ministarstvu.

Preporuke po kojima je djelomično postupilo odnose se na:

- donošenje procedura sukladno Smjernicama za uspostavu i jačanje sustava internih kontrola osim Procedure i pravila korištenja, sigurnosti i zaštite podataka IT sustava i njihova dosljedna primjena;
- internim aktom utvrđenu točnu proceduru kretanja dokumentacije u Sektoru za zaštitu lica sa invaliditetom i zaštitu civilnih žrtava rata, međutim ne i način izdavanja i potpisivanja rješenja o uvođenju u pravo, likvidiranja dokumentacije i dostavljanja iste Odsjeku za ekonomsko-financijske poslove na dalje realiziranje. Djelomično su osigurani uvjeti za neometanu, pravovremenu i cjelovitu komunikaciju među sektorima Ministarstva, županijskim organima uprave kao i sa krajnjim korisnicima transfera;
- vršenje upravnog nadzora sukladno članku 9. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, vršenje upravnog nadzora nad provođenjem ovog Zakona i kontrolu namjenskog trošenja sredstava;
- izradu Proračunskoga zahtjeva (u dijelu transfera) sukladno odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom i Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih obitelji, u dijelu planiranja potrebne visine sredstava. Bruto plaće i naknade uposlenika planirati prema utvrđenom broju uposlenika sistematiziranih Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Ministarstva i Naputku Federalnog ministarstva financija;
- dosljednu primjenu zaključenog ugovora broj 01-35/4-109/07 od 30.01.2007 godine sa Institutom za medicinsko vještačenje, u dijelu ispostavljanja faktura, ali ne i redovitog izvješćivanja od strane Instituta za medicinsko vještačenje, kao i potpune kontrole ispravnosti ispostavljenih faktura;
- dosljedno postupati po Odlukama Vlade FBiH za uvođenje u pravo neratnih invalida, sredstva koristiti za namjene za koje su Proračunom i odobrene, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH;
- pravovremeno dostavljanja izvješća kantonalnih službi za zapošljavanje o namjenskom utrošku sredstava kao i izvršenja uvida u dostavljena izvješća o utrošku svih sredstava doznačenih u 2006. i 2007. godini;

- osiguranje stalnog nadzora nad utroškom transfera za mirovine pod povoljnijim uvjetima, čiju isplatu vrši Federalni zavod PIO/MIO, kao i pravilno knjigovodstveno evidentiranje istih;
- dosljedno primjenjivanje Odluke Vlade FBiH, posebno u dijelu pravovremenog izvješćivanja o utrošku sredstava;
- dosljednu primjenu odredaba Zakona o javnim nabavama BiH u dijelu provođenja zakonske procedure kod dostavljanja obavijesti ponuđačima, zaključivanja ugovora, poništenja i provođenja ponovnog otvorenog postupka za nabavu roba, podnošenja izvješća o izvršenim nabavama Agenciji za javne nabave, ali ne kod načina sklapanja ugovora i načina izbora postupka nabave;

U cijelosti se postupilo po preporukama koje se odnose na: dosljedno primjenjivanje Pravilnika o postupku izravnog sporazuma; objavljivanja rješenja o obrazovanju komisija u Službenim novinama FBiH; osiguranje dostavljanja podataka za isplate civilnim žrtvama rata na propisanim obrascima, pravilno likvidiranje te dokumentacije, kao i kontrole isplaćenih sredstava i poduzimanje odgovarajućih mjera za povrat nenamjenskih i nepravilno isplaćenih sredstava iz Proračuna FBiH; pravovremeno podnošenje zahtjeva za refundiranje bolovanja preko 42 dana.

Ministarstvo također, nije sukladno članku 16. stavak 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH u roku od 60 dana od dana prijema Revizijskog Izvješća poslalo odgovor sa navedenim radnjama koje su poduzete radi prevazilaženja slabosti, neregularnosti i prekršaja koji su identificirani u revizijskom Izvješću za 2007. godinu. U prethodnoj reviziji predočili su doneseni Program aktivnosti na otklanjanju uočenih nepravilnosti, ali isti nije dostavljen Federalnom ministarstvu financija, a niti Uredu za reviziju institucija u FBiH.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 Sustav internih kontrola

Procjena funkcioniranja sustava internih kontrola je izvršena radi stjecanja uvjerenja da li su u Ministarstvu uspostavljene interne kontrole, kao i da li osiguravaju potpunu primjenu i usklađenost sa zakonima i propisima, pouzdanost financijskog izvješćivanja, ekonomično, efikasno i efektivno trošenje i zaštitu javnog novca. Menadžment je odgovoran za uspostavljanje i primjenu sustava internih kontrola. Sukladno Pravilniku o internoj reviziji proračunskih korisnika donesenim od strane Federalnog ministarstva financija kao i Odlukom Vlade FBiH o utvrđivanju korisnika proračuna FBiH za koje će internu reviziju vršiti Federalno ministarstvo financija, internu reviziju treba da uspostavi ovo Ministarstvo. Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji predviđeno je radno mjesto Stručni savjetnik –interni revizor kao samostalni izvršilac za obavljanje poslova interne revizije. Tijekom 2008. godine nije izvršen prijem u radni odnos na navedeno radno mjesto.

Usvojeni Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji predstavlja temeljni i najvažniji pisani akt koji čini temelj i sastavni dio internih kontrola, a opisima poslova i radnih zadataka utvrđena je horizontalna i vertikalna odgovornost, komunikacija i informiranje. Ovim Pravilnikom je sistematizirano 95 radnih mjesta, a na dan 31.12.2008. godine, bilo je uposleno 87 izvršioaca. Ministarstvo je sukladno Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod proračunskih korisnika donijelo sve pisane procedure, osim Procedure i pravila korištenja, sigurnosti i zaštite podataka IT sustava. Krajem srpnja 2008. godine donesen je i Pravilnik o internoj kontroli Ministarstva. Naprijed navedeno znači da je menadžment normativno definirao kontrolne postupke, postupke informiranja i komuniciranja, te izvršio procjenu rizika i postupke nadgledanja za pojedine procese poslovanja. Poštivanjem usvojenog Kodeksa ponašanja sa prihvatljivom praksom, sukobom interesa i očekivanim standardom etičkog ponašanja stvoreni su uvjeti za izgrađivanje etičke vrijednosti menadžmenta i uposlenika. Vršiti se redovno godišnje ocjenjivanje uposlenika. Jedan dio uposlenika se stručno usavršava putem raznih seminara i simpozija, ali nije predočen Program stručnog usavršavanja temeljem kojeg se proračunom odobrena sredstva za te namjene trebaju trošiti.

Uvidom u dokumentaciju, a vezano za implementaciju donesenih akata, konstatirano je da je ministar Rješenjem formirao Komisiju za internu kontrolu koja je tijekom 2008. godine vršila kontrolu financijske dokumentacije. U Izvješću o radu za 2008. godinu nisu konstatirane nepravilnosti., osim isticanja poteškoća u dijelu osiguranja pravovremenih povratnih informacija između sektora u dijelu obavješćivanja o odobrenim proračunskim sredstvima kao i njihovoj realizaciji, a što je bitno za rad svakog sektora. Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji utvrđeno je da rukovodioci osnovnih organizacionih jedinica redovno mjesečno podnose izvješća o realizaciji planiranih poslova za prethodni mjesec. Izvješća se podnose

ministru, ali nije predočena dokumentacija koja potvrđuje okončanje postupka, što potvrđuje navode Komisije za internu kontrolu o nedostatku pravovremenih informacija –povratnih od menadžmenta ka pojedinačnim Sektorima.

Međutim, uvidom u predočenu dokumentaciju vezano za realizaciju tekućih transfera utvrđeno je da, i ako je Pravilnikom o internoj kontroli Ministarstva izvršena procjena rizika i definirani postupci nadgledanja za pojedine procese poslovanja, su učinjeni značajni propusti u dijelu dosljedne primjene Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o civilnim žrtvama rata i zaštite roditelja sa djecom, Naputka o načinu isplate novčanih primanja civilnih žrtava rata i o načinu vođenja evidencije o korisnicima prava i Naputka o načinu isplate novčanih primanja lica sa invaliditetom i o načinu vođenja evidencije o korisnicima prava. Navedeno je imalo za posljedicu neostvaren adekvatan nadzor sukladno članku 9. navedenog Zakona, neuspostavljene evidencije o korisnicima prava civilnih žrtava rata kao i isplate invalidnina i nakon gubljenja prava civilnih žrtava rata, a i neratnih invalida.

Uvidom u dokumentaciju vezano za stvaranje tekućih izdataka Ministarstva putem blagajne, utvrđeno je da nije ostvaren potpuni nadzor nad trošenjem sredstava, obzirom da je u nekim slučajevima vršena isplata računa u iznosima većim od 100 KM nastalim u dane vikenda bez dokaza kojim povodom su nastali. Kao i prethodne godine tako i ove u nekim slučajevima su stvarani izdaci bez priložene relevantne dokumentacije (neovjerene rekapitulacije isplata naknada neratnim invalidima, isplate transfera bez kvartalnih izvješća o utrošku sredstava i td.). Uvidom u prezentiranu dokumentaciju vezanu za korištenje službenih vozila i kontrolu potrošnje goriva, utvrđeno je da službena vozila nisu korištena niti je u cijelosti vršena kontrola potrošnje sukladno internim aktima Ministarstva. Također, utvrđeno je da jedan broj donesenih internih akata nije prilagođen organizacionoj strukturi Ministarstva, dok neki nisu usklađeni sa postojećom zakonskom regulativom kao npr. (Poslovnik o radu stručnog kolegija, Naputak o kolanju računovodstvene dokumentacije, Pravilnik o računovodstvenim politikama, Pravilnik o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obveza i Odluka o troškovima reprezentacije).

Potrebno je donijeti Procedure i pravila korištenja, sigurnosti i zaštite podataka IT sustava sukladno Smjernicama za uspostavu i jačanje sustava internih kontrola. Potrebno je sve donesene interne akte uskladiti sa postojećom zakonskom regulativom.

Potrebno je sukladno Pravilniku o internoj kontroli osigurati nadgledanje provođenja pisanih internih kontrolnih postupaka i procedura, radi predlaganja mjera za otklanjanje utvrđenih nedostataka.

5.2 Obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva

Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom definira osnovna prava socijalne zaštite (u daljem tekstu Zakon), a izmjenama i dopunama Zakona (sa početkom primjene 01.01.2005. godine) utvrđena su i osnovna prava lica sa invaliditetom koja su se počela primjenjivati od 01.01.2006. godine. Od početka primjena Zakona u pravo je uvedeno ukupno 60.455 korisnika. Tijekom 2008. godine zbog smrti ili drugog razloga to pravo je izgubilo 4.236 korisnika tako da je u prosincu ovo pravo koristilo 56.219.

Temeljem Zakona i njegovih izmjena i dopuna, određena prava vezana za civilne žrtve rata, prenesena su sa kantona na razinu FBiH, čija primjena je počela 01.09.2006. godine. Člankom 9. Zakona je definirano da ovo Ministarstvo vrši nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih temeljem istog, kao i da vrši upravni nadzor i kontrolu namjenskog trošenja sredstava namijenjenih za ostvarivanje ovih prava, a koja se osiguravaju iz federalnog Proračuna.

Sukladno Zakonu i Naputku o načinu isplate novčanih primanja civilnih žrtava rata i o načinu vođenja evidencije o korisnicima prava, centralnu evidenciju o izvršenim isplatama sukladno Zakonu i ovim Naputkom treba da vodi ovo Ministarstvo. Kao i prethodne godine tako i tijekom ove revizije nije predočena dokumentacija iz koje se može zaključiti da je Ministarstvo osiguralo centralnu evidenciju o izvršenim isplatama.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju i Izvješće o izvršenoj obuci za formiranje baze podataka civilnih žrtava rata u FBiH, upravnom nadzoru i financijskoj kontroli sredstava za naknade civilnih žrtava rata u županijskim ministarstvima, sačinjen od strane Sektora za zaštitu lica sa invaliditetom i zaštitu civilnih žrtava rata, utvrđeno je da su sve županije bili predmet revizije. Uočene nepravilnosti u županijama su otklonjene

na način da su više trebavana sredstva utvrđena i izvršen je povrat sredstava. Međutim, obzirom da su u šest županija evidentirane nepravilnosti u dijelu pravovremene odjave korisnika prava što je za posljedicu imalo isplatu sredstava korisnicima kojima su ta prava prestala ne može se potvrditi da je ostvaren adekvatan nadzor nad namjenskim trošenjem proračunskih sredstava.

Sukladno Zakonu i Naputku o načinu isplate novčanih primanja lica sa invaliditetom i o načinu vođenja evidencije o korisnicima prava, centralnu evidenciju o izvršenim isplatama treba da vodi ovo Ministarstvo. Uvidom u predočenu dokumentaciju utvrđeno je da je uspostavljena evidencija o izvršenim isplatama. Navedenim Naputkom obveza županijskih centara za socijalni rad je da u roku od petnaest dana obavještavaju Ministarstvo o gubljenju prava korisnika prava. Iz pojedinačno podnesenih obavještenja o ukidanju prava utvrđeno je da je Ministarstvo vršilo isplatu invalidnine i po nekoliko mjeseci pa i godina korisniku prava nakon gubljenja tog prava, što znači da nije uspostavljen adekvatan nadzor nad provođenjem ovog Zakona i Naputka posebno u dijelu pravovremenog objavljivanja korisnika prava kojima to pravo prestaje.

Sukladno članku 9. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, vršiti upravni nadzor nad provođenjem ovog Zakona, kao i nad stručnim radom ustanova koje osniva Federacija, izdavati instrukcije i vršiti upravni nadzor i kontrolu namjenskog trošenja sredstava namijenjenih za ostvarivanje prava po ovom zakonu.

Sukladno Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom i Naputku o načinu isplate novčanih primanja civilnih žrtava rata i načina vođenja evidencije o korisnicima prava, uspostaviti centralnu evidenciju o izvršenim isplatama.

Potrebno je u suradnji sa nadležnim institucijama nižeg nivoa vlasti osigurati dosljednu primjenu Naputka o načinu isplate novčanih primanja lica sa invaliditetom i o načinu vođenja evidencije o korisnicima prava točka 9. stavak 2. kao i Naputka o načinu isplate novčanih primanja civilnih žrtava rata i načina vođenja evidencije o korisnicima prava točka 13. stavak 2.

5.3 Proračun za 2008. godinu

U Godišnjem iskazu o izvršenju Proračuna ukupni izdaci su 292.494.774 KM ili 0,41% manje od odobrenih sredstava. Nerealizirana sredstva se najvećim dijelom odnose na sredstva transfera civilnim žrtvama rata 1.055.911 KM, plaće i naknade uposlenicima 72.631 KM, transfer neratnim invalidima 24.913 KM. Struktura navedenih izdataka je dana u Tabeli br.1.

Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da je Proračunski zahtjev za 2008. godinu Ministarstvo na vrijeme sačinilo i dostavilo Federalnom ministarstvu financija. Traženo je ukupno 490.875.806 KM od čega za potrebe Ministarstva 4.885.806 KM. Proračunom je odobreno 291.474.922 KM, (za Ministarstvo 3.237.344 KM) ili 59,38% od proračunskog zahtjeva. Najveće smanjenje u odnosu na planirana sredstva se odnosilo na smanjenje transfera za uvođenje u pravo neratnih invalida, transfera PIO/MIO i na kapitalnim transferima na fabrici urinara. Tijekom godine Vlada FBiH je iz tekuće pričuve odobrila Ministarstvu sredstva u visini od 5.387.968,91 KM od čega se 734.625 KM odnosi na ime isplata plaća i naknada uposlenicima dok je 4.653.343,91 KM doznačeno na ime isplate naknade razvojačenim braniteljima za siječanj i veljaču 2008. godine. Navedeno smanjenje sredstava je uticalo na izvršenje obveza koje je Ministarstvo trebalo izmiriti sukladno zakonskim propisima.

Usporedbom podataka zakonski odobrenog Proračuna sa raspoloživim sredstvima utvrđeno je da je izvršeno umanjene raspoloživih sredstava u iznosu od 3.162.767 KM. Prema iskazu odgovorne osobe umanjene je izvršeno od strane Federalnog ministarstva financija, a Ministarstvo ne raspolaže sa dokumentacijom koja potvrđuje navedeno umanjene

Izradu Proračunskog zahtjeva (u dijelu planiranja potrebne visine sredstava) vršiti sukladno Naputku za pripremu zahtjeva za dodjelu sredstava iz Proračuna sačinjenog od strane Federalnog ministarstva financija, a na temelju relevantnih podataka kojima se utvrđuje potrebna visina sredstava korisnika prava utvrđenih Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom i Zakonom o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih obitelji te uredbi koje je donijela Vlada FBiH o povoljnijim uvjetima umirovljenja.

5.4 Tekući rashodi

5.4.1 Naknade troškova uposlenih

Prema podacima u knjigovodstvenoj evidenciji Ministarstva naknade troškova uposlenih iskazane su u iznosu od 535.918 KM. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju o isplatama za rad u povjerenstvima, utvrđeno je da je izvršena isplata u visini od 35.866,00 KM neto ili 46.625 KM bruto. U nekim slučajevima formirana su povjerenstva za izradu propisa (Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom; Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju i Zakona izmjenama i dopunama Zakona o radu), a što je Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Ministarstva predviđeno. Revizijom je utvrđeno da su povjerenstva podnijela izvješća o radu na temelju čega su sačinjena rješenja i izvršena isplata naknada. U svim izvješćima nije navedeno vrijeme kada je povjerenstvo radilo niti su predočeni dokazi da je rađeno izvan radnog vremena, kako je definirano Odlukom o načinu obrazovanja i visini naknade za rad stručnih povjerenstava i drugih radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe.

Dosljedna primjena Odluke o načinu obrazovanja i visini naknade za rad stručnih povjerenstava i drugih radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe.

5.4.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za usluge prijevoza i goriva evidentirani su u iznosu od 51.640 KM. Izvršenim uvidom u preglede kretanja vozila utvrđeno je da je bilo slučajeva korištenja vozila i u neradne dane za što nije predočena dozvola za isto kako je definirano Naputkom o kontroli i utrošku goriva za prijevoz službenim automobilima sa utvrđenim normativima potrošnje po automobilima. U mjesečnim evidencijama se na kraju mjeseca ne navodi nepotrošena količina goriva u rezervoaru pa se stvara nerealna slika mjesečne potrošnje. Mjesečni izvještaji o kontroli potrošnje goriva se sačinjavaju ali nema dokaza da se i dostavljaju računovodstvu Ministarstva kako je definirano člankom 9. Odluke o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila. Godišnja evidencija o utrošku goriva je nepotpuna iz razloga što nije izvršen cjelovit obračun za svaki mjesec u godini. Na temelju naprijed navedenog, ne može se potvrditi da se u cijelosti primjenjuju naprijed navedeni Naputak i Odluka, odnosno da je uspostavljena odgovarajuća kontrola nad korištenjem vozila i potrošnjom goriva.

Na poziciji ugovorenih i drugih posebnih usluga realiziran je iznos od 4.846.630 KM od čega se na **izdatke po osnovu sklopljenih ugovora o djelu** za angažiranje vanjskih suradnika odnosi neto iznos od 30.900,00 KM, a iznos od 4.653.343,91 KM za isplatu naknade razvojačenim braniteljima za siječanj i veljaču 2008. godine. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju, utvrđeno je da je isplata vanjskih suradnika za rad u povjerenstvima vršena temeljem rješenja o formiranju povjerenstava i rješenja o utvrđivanju visine naknade bez prethodno sklopljenih ugovora o djelu. U nekim slučajevima, ugovori o djelu su sklapani za redovite poslove predviđene Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Ministarstva (uvođenju u pravo neratnih invalida u drugostupanjskom postupku i reviziji rješenja, operativno- analitičkih i informatičkih poslova unosa u bazu podataka neratnih invalida za provođenje aplikacije za praćenje toka dokumenata neratnih invalida i upravljanja putničkim vozilom). Angažiranje uposlenika na određeno vrijeme trebalo izvršiti sukladno važećim propisima u toj oblasti.

Na poziciji pravnih usluga, kao i prethodne tako i ove godine iskazan je izdatak u iznosu od 12.984 KM, a odnosi se na neto isplate članovima Federalnog povjerenstva za implementaciju članka 143. Zakona o radu formirane rješenjem od 04.05.2007. godine. Prema Izvješću ovog Povjerenstva, u 2008. godini zaprimljeno je 457 žalbi (izjavljene na rješenja županijskih povjerenstava za implementaciju članka 143. Zakona o radu) od čega su obrađene 383 žalbe, dok je u postupku rješavanja 74 žalbe. Iz prezentirane dokumentacije, ne može se potvrditi da je rješavano po žalbama povjerenički i izvan radnog vremena, sukladno odluci o formiranju povjerenstva. Budući da je riječ o naknadama za rad povjerenstva, navedeni izdaci nisu evidentirani na propisanoj poziciji.

Dosljedna primjena Odluke o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila i Naputka o kontroli i utrošku goriva za prijevoz službenim automobilima.

Ugovore o djelu zaključivati sukladno zakonskim propisima koji reguliraju navedenu oblast, a isplate za vanjske suradnike vršiti na temelju prethodno sklopljenih ugovora za te poslove.

Naknade za rad u Federalnom povjerenstvu za implementaciju članka 143. Zakona o radu, evidentirati na propisanoj poziciji, a osigurati relevantnu dokumentaciju koja potvrđuje da se rješavanje po žalbama vrši povjerenički i izvan radnog vremena.

5.5 Tekući transferi

5.5.1 Transfer za lica sa invaliditetom-neratni invalidi

Ostvaren je u visini od 169.303.847,41 KM ili 99,98 % Proračunom odobrenih sredstava uključujući i zakonsku preraspodjelu u visini od 11.600.000 KM. Visina naknade korisnika ovih prava je precizirana člankom 18. točka f. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona.

Uvidom u predočenu dokumentaciju, utvrđeno je da je Ministarstvo kod izrade Proračunskog zahtjeva iskazalo potrebu za sredstvima u visini od 292.800.000 KM. Sredstva su planirana za 38.000 već uvedenih korisnika prava i za 42.000 korisnika koji su se planirali uvesti u pravo mjesečnom dinamikom od 3.000 korisnika. U taj iznos sredstva planirane su i razlike isplata koje po Zakonu pripadaju podnosiocu zahtjeva i to mjesec dana nakon podnošenja zahtjeva centru za socijalni rad. Na dan 31.12.2008. godine ukupno je uvedeno u pravo 60.455 korisnika prava po naprijed navedenom osnovu od čega je u 2008. godinu uvedeno u pravo 18.731. Od centara za socijalni rad u 2008. godini zaprimljeno je 53.694 zahtjeva od čega 13.358 zahtjeva 100% invalida, koji imaju prioritet u obradi dostavljene dokumentacije. Prema prezentiranoj dokumentaciji u Ministarstvu je na dan 31.12.2008. godine bilo ukupno zaprimljeno, a ne uvedeno u pravo 54.599 podnosioca zahtjeva. Uzimajući u obzir naprijed navedeno ne može se potvrditi da je Ministarstvo sukladno propisima iz ove oblasti poduzimalo odgovarajuće aktivnosti u cilju uvođenja u pravo svih podnosilaca zahtjeva. Navedeno ima značajnost iz razloga što pravo na naknadu svih korisnika kojima su centri za socijalni rad izdali rješenja o ostvarivanju ovih prava počinje teći mjesec dana nakon podnošenja zahtjeva, i da će iznos naknade teretiti proračun u narednom periodu. Prema izjavi ovlaštene osobe dano je obrazloženje da uvođenje u pravo nije izvršeno prema planiranoj dinamici iz razloga što proračunom za 2008. godinu nisu osigurana potrebna sredstva.

Izvršen je uvid i u način prijema zahtjeva, protokoliranja sortiranja, obrade radi uvođenja u pravo i odlaganja zaprimljenih neobrađenih zahtjeva u mjesecima srpanj i prosinac 2008. godine. Utvrđeno je da se zahtjevi nakon prijema zavode u knjigu protokola odvojeno redovni predmeta od 100% invalida. U obrađenim zahtjevima koji su uvedeni u pravo u srpnju podneseni zahtjevi su protokolirani u ožujku, travnju, svibnju i srpnju. Centri za socijalni rad su izdali ta rješenja u veljači, ožujku, travnju i lipnju. Centri za socijalni rad dostavljaju dokumentaciju sa izdanim rješenjem nakon proteka roka žalbe od 15-est dana. Iz pregleda uvedeni u pravo 100% iz srpnja utvrđeno je da su zahtjevi zaprimljeni u ožujku i travnju, a rješenja Centara za socijalni rad su iz siječnja, veljače i ožujka. U pregledu uvedenih u pravo u prosincu podneseni zahtjevi su zaprimani u protokolu u veljači, ožujku, svibnju. Iz naprijed navedenog, a uspoređujući vrijeme (mjesece) izdavanja rješenja od centara za socijalni rad, njihovog zaprimanja u Ministarstvu putem protokola, vrijeme obrade predmeta ne može se potvrditi da su se u svim slučajevima budući korisnici uvodili u pravo prema redoslijedu zaprimljenih i zavedenih zahtjeva u protokolu.

Ministarstvo (Sektor za zaštitu lica sa invaliditetom i zaštitu civilnih žrtava rata) je temeljem naprijed navedenog Zakona vršilo reviziju prvostupanjskih rješenja nakon čega je uvodilo u pravo korisnike prava. Uspostavljena je baza podataka za korisnike prava čija su rješenja od strane ovog Ministarstva revidirana tj. potvrđena. Ministarstvo je, u ovoj godini kao i ranije, putem ugovora o djelu angažiralo diplomiranog pravnika koji je vršio reviziju izdanih rješenja od strane centara za socijalni rad i svojim potpisom zapravo uvodio u pravo korisnike, a da nije vršena naknadna kontrola od strane ovlaštene osobe iz Ministarstva. Prema Pravilniku o unutarnjoj organizaciji samo šef Odsjeka za reviziju i upravno rješavanje može potpisivati izdana rješenja. Naprijed navedeno je imalo za posljedicu uvođenje u pravo korisnika od strane ne ovlaštene osobe. Nalog za isplatu sredstava potpisuje sekretar po pismenom ovlaštenju ministra, međutim konačan pregled za isplatu rekapitulacija koji je sastavni dio naloga nije potpisivala odgovorna osoba Sektora što je imalo za posljedicu isplatu sredstava bez propisno ovjerene dokumentacije.

Tijekom 2008. godine 4.236 korisnika ovih prava je to pravo izgubilo o čemu je Ministarstvo od strane nadležnih službi trebalo biti pravovremeno obaviješteno radi pravovremenog prestanka prava korištenja.

Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da je u 2008. godini putem banaka izvršen povrat više uplaćenih sredstava u visini od 180.131,33 KM. Ovaj povrat vrši Ministarstvo nakon što županijski centri za socijalni rad obavijeste Ministarstvo da je korisnik prava izgubio to pravo. Nije predočena dokumentacija iz koje se može zaključiti da je Ministarstvo pravovremeno provodilo nadzor, a nije i poduzimalo adekvatne mjere na pokretanju postupaka prema županijskim centrima za socijalni rad za povrat nezakonito isplaćenih sredstava korisniku prava nakon gubljenja istog.

Od strane Parlamenta FBiH je 11.03.2009. godine usvojen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnim pravima socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom. Ovim Zakonom značajan broj ranijih korisnika prava gube ta prava u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Dosljedno primjenjivati Pravilnik o unutarnjoj organizaciji, posebno u dijelu osiguranja uvjeta za potpisivanje izdanih rješenja o uvođenju u pravo po osnovu Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnim pravima socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom od strane ovlaštene osobe, vršenje isplate na temelju propisno likvidirane dokumentacije i od strane ovlaštenih uposlenika sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH.

Potrebno je sukladno donesenom Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnim pravima socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom postupiti sukladno zakonskim i ostalim propisima u cilju ostvarivanja temeljnih prava osoba sa invaliditetom u zakonskom roku.

5.5.2 Transfer za PIO/MIO refundiranje isplaćenih sredstava za isplaćene mirovine pod povoljnijim uvjetima sukladno donesenim Uredbama i Zakonima

Proračunom odobrena sredstva u visini od 83.500.000 KM na ime isplaćenih mirovina pod povoljnijim uvjetima u 2008. Godini su evidentirana u financijskim izvješćima. od navedenog iznosa do 31.12.2008. godine uplaćeno je 71.250.000 KM. Stvorene obveze i izvršene isplate su nastale na temelju:

Naziv propisa	Isplaćene mirovine		Ukupno (2+3)	Proračunom odobrena sredstva u 2008. god	Uplata sredstava iz Proračuna u 2008. God.	Obaveza Vlade FBiH za isplaćene mirovine u 2008. g (4-6)
	Dug iz 2007.god.	Redovne isplate u 2008.				
1	2	3	4	5	6	7
Uredba II	33.959.489	37.118.784	71.078.273	63.500.000	56.250.000	14.828.273
Uredba III	2.689.389	52.108.404	54.797.794	20.000.000	15.000.000	39.797.793
Zakon o pravima demobiliziranih boraca i članova njihovih porodica	-	24.780.458	24.780.458			24.780.458
Zakon o pravima boraca i čl. njih. Porodica	-	1.969.857	1.969.857			1.969.857
UKUPNO	36.648.878	115.977.504	152.626.381	83.500.000	71.250.000	81.376.382

Proračunom odobrena sredstva u visini od 63.500.000 KM predviđena su za refundacije isplaćenih sredstava za mirovine po Uredbi o povoljnijim uvjetima za stjecanje prava na starosnu mirovinu vojnih osiguranika vojske FBiH („Sl. Novine FBiH“, broj 18/04 i 27/04). Vlada FBiH je Odlukom definirala vrijeme i visinu isplate Federalnom zavodu PIO/MIO. Na isti način su odobrena sredstva u visini od 20.000.000 KM na ime refundacije isplaćenih sredstava za mirovine po Uredbi o stjecanju prava na starosnu mirovinu po povoljnijim uvjetima pripadnika bivše vojske FBiH i državnih službenika i namještenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane („Sl. Novine FBiH“, broj 75/06 i 58/07).

Člankom 6. Uredbe povoljnijim uvjetima za stjecanje prava na starosnu mirovinu vojnih osiguranika vojske FBiH., člankom 5. Uredbe o stjecanju prava na starosnu mirovinu po povoljnijim uvjetima pripadnika bivše vojske FBiH i državnih službenika i namještenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane. i člankom 24. Zakonom o demobiliziranim borcima i članovima njihovih porodica, utvrđeno je da će se sredstva za isplatu ovih mirovina osigurati Proračunom FBiH sve dok korisnici mirovina ne ispune uvjete za starosnu mirovinu sukladno Zakonu o mirovinsko invalidskom osiguranju. Posebno ističemo da se člankom 5. Uredbe o stjecanju prava na starosnu mirovinu po povoljnijim uvjetima pripadnika bivše vojske FBiH i

državnih službenika i namještenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane stvorila obaveza da Proračun FBiH i nakon stjecanja uvjeta za starosnu mirovinu sukladno Zakonu o mirovinsko invalidskom osiguranju refundiraju sredstva za razlika između iznosa mirovine ostvarene po ovoj Uredbi i mirovine utvrđene sukladno navedenom zakonu.

Osim naprijed navedenih Uredbi pod povoljnijim uvjetima sukladno Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih obitelji („Sl. Novine FBiH“, broj 33/04, 56/05 i 70/07) i Zakonu o demobiliziranim braniocima i članovima njihovih obitelji („Sl. Novine FBiH“, broj 61/06) koji je stupio na snagu 01.01.2007. populacija na koju se odnose ovi zakoni odlaze u mirovnu. PIO/MIO vrši isplate, a Vlada FBiH sukladno odredbama navedenih zakona treba da osigura sredstva za te isplate sve dok korisnici mirovina ne ispune uvjete za starosnu mirovinu sukladno Zakonu o mirovinsko invalidskom osiguranju.

Federalni zavod PIO/MIO redovno mjesečno nakon izvršenih isplata svih mirovina ovom Ministarstvu dostavlja zahtjeve za refundaciju isplaćenih mirovina po uredbama i zakonima. Ministarstvo je zahtjeve za refundaciju isplaćenih mirovina po naprijed navedeni Zakonima sa obrazloženjem dostavljalo Federalnom ministarstvu financija. Zahtjeve za refundaciju isplaćenih mirovina po uredbama nije dostavljalo Federalnom ministarstvu financija sve dok su isplaćeni iznosi mirovina bili u okviru sredstava planiranih u Proračunu za 2008. godinu. Ministarstvo je 24.06. 2008. godine Federalnom ministarstvu financija uputilo izvješće o utrošenim sredstvima proračuna i izrazilo potrebu osiguranja sredstva iz rebalansa za isplate mirovina po Uredbama ukupno 45.000.000 KM obzirom da su odobrena sredstva već bila utrošena.

Uvidom u dostavljene zahtjeve za refundacije izvršenih isplata mirovina utvrđeno je da su ukupne obveze po ovom osnovu iznosile 152.626.381 KM, a koje su se odnosile na isplaćene mirovine po naprijed navedenim Zakonima i Uredbama u 2008. godini u iznosu od 115.977.504 KM i evidentirane a neizmirene obveze u 2007. godini u iznosu od 36.648.878 KM. Od ukupno odobrenih sredstava u 2008. godini prvo su realizirane obveze iz 2007. godine i dio obveza u iznosu od 34.601.122 KM iz 2008. godine. Do 31.12.2008. godine ukupno je izmireno 71.250.000 KM, a ostalo je neizmireno 81.376.382 KM. Od naprijed navedenih obveza nije knjigovodstveno evidentiran iznos od 69.126.381 KM što ima direktnog utjecaja na istinit i točan prikaz stanja u financijskim izvješćima.

Obzirom da Proračunom za 2008. godinu nisu odobrena tražena sredstva za ove namjene, a prema prezentiranoj dokumentaciji Federalni zavod PIO/MIO je isplatu mirovina vršio iz sredstava tekućih doprinosa što je direktno uticalo na umanjenje sredstava za isplate mirovina umirovljenicima koji su mirovine ostvarili po Zakonu o mirovinsko invalidskom osiguranju.

Temeljem predočene dokumentacije konstatirano je da je Ministarstvo tijekom 2008. godine obavještavalo Federalno ministarstvo financija o nedostatku sredstava za isplatu mirovina posebno u dijelu nedostatka sredstava za isplatu mirovina sukladno Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih obitelji i Zakonu o demobiliziranim braniteljima i članovima njihovih obitelji. Imajući u vidu da za ove namjene proračunom nisu planirana sredstva i da je bilo potrebno da se ista planiraju rebalansom proračuna. Također, Ministarstvo je 24.10.2008. godine dostavilo zahtjev Vladi FBiH premijeru i zamjenicima premijera za osiguranje nedostajućih sredstava za isplatu mirovina u visini od 69.147.000 KM. O istom je obaviješteno i Federalno ministarstvo financija 05.11.08. godine, koje je u dopisu navelo da Vlada FBiH ne može osigurati ova nedostajuća sredstva jer rast rashoda ne prati rast prihoda, a sredstva iz tekuće pričuve su već raspoređena.

Potrebno je u suradnji sa nadležnim institucijama i organima izvršiti adekvatnu analizu donesenih zakona i uredbi koji tretiraju umirovljenje pod povoljnijim uvjetima te na temelju konstatiranog poduzeti adekvatne mjere u cilju zakonskog reguliranja obveza utvrđenih donesenim Uredbama od strane Vlade FBiH kao i osiguranja potrebnih sredstava za isplate mirovina utvrđenih ovim propisima.

Potrebno je da se sukladno članku 59. Zakona o proračunima u FBiH i članku 20. Uredbe o računovodstvu u FBiH svi rashodi i izdaci priznaju u onom periodu kada je obveza i nastala.

5.5.3 Transfer za civilne invalide

Ovaj transfer ostvaren je u visini od 28.821.758 KM ili 98,09% od odobrenog iznosa. Temeljem Zakona i njegovim izmjenama i dopunama, prava civilnih žrtava rata su prenesena sa županijskih na federalnu razinu. Na dan 31.12.2008. godine u pravo je uvedeno ukupno 10.595 korisnika. Nadležna općinska služba vodi evidenciju o korisnicima i izvršenim isplatama, prema ovom zakonu, te dostavlja nadležnom

županijskom organu uprave mjesečna zbirna izvješća o broju korisnika, iznosu naknada i isplatama kao i sve promjene od utjecaja na ostvarivanje prava korisnika. Nadležni županijski organi uprave podnose ovom Ministarstvu zahtjeve za novčana primanja koja se osiguravaju iz federalnog proračuna. Uz ove mjesečne preglede korisnika prava dostavljaju se i rješenja novih korisnika prava ili rješenja o obustavljanju daljih isplata korisnika kojima su ta prava prestala. Rok za dostavljanje ovih zahtjeva je do 25-tog u mjesecu za tekući mjesec. Provedenom revizijom je utvrđeno da se dokumentacija dostavlja i nakon tog roka, a što utiče na pravovremenu isplatu.

Obveza Ministarstva - Sektora za zaštitu lica sa invaliditetom i zaštitu civilnih žrtava rata je da vrši nadzor nad trošenjem sredstava osiguranih Proračunom za ovaj transfer, a koji se osigurava obavljanjem utvrđenih poslova i radnih zadataka iz Pravilnika o unutarnjoj organizaciji Ministarstva. Opisom poslova i radnih zadataka definirana je obveza praćenja kretanja i kontrole isplaćenih sredstava i poduzimanje odgovarajućih mjera za povrat nenamjenskih i nepravilno isplaćenih sredstava iz Proračuna FBiH.

Instrukcijom o načinu postupanja po zahtjevima nadležnih županijskih organa uprave za isplatu novčanih primanja civilnih žrtava rata je točno utvrđeno kretanje dokumentacije u Ministarstvu. Isplata sredstava nadležnom županijskom organu se vrši po dostavljenom zahtjevu, a izvršenom kontrolom utvrđene nepravilnosti se ispravljaju u narednom mjesecu. Na ovaj način se stvara mogućnost detaljne kontrole cjelokupne dokumentacije posebno dostavljenih rješenja o uvođenju u pravo ili gubljenju tog prava.

Naprijed navedena Služba je sačinila Izvješće o izvršenom upravnom nadzoru i financijskoj kontroli sredstava za naknade civilnih žrtava rata kojim je utvrđeno da u jednom broju županija nisu uočene nepravilnosti, niti nejasnoće u pogledu načina trebovanja i isplate sredstava korisnika prava. U Zapadno hercegovačkoj županiji utvrđeno je da se isplata vrši sa nivoa općina što je nije sukladno Naputku o načinu isplate novčanih primanja civilnih žrtava rata i o načinu vođenja evidencija o korisnicima prava točka 3. kojom je definirano da tu isplatu vrši nadležni županijski organ. U Posavskoj županiji utvrđene nejasnoće oko povrata viška trebovanih sredstava od strane nadležnog organa su otklonjene tako što se naredno trebovanje za novčanim sredstvima umanjilo za znatno više trebovana sredstva u ranijem periodu. Postojeće nejasnoće u Županiji 10 su također otklonjene. Unsko sanskoj županiji je dana instrukcija o načinu povrata više trebovanih sredstava i preporučeno je ozbiljniji pristup u obavljanju ovih poslova. Prema izvješću o izvršenom upravnom nadzoru utvrđene nepravilnosti se odnose na nedosljednu primjenu Naputka o načinu isplate novčanih primanja civilnih žrtava rata i o načinu vođenja evidencija o korisnicima prava točka 3., 4., 13. i 14. Na osnovi naprijed navedenog, kao i iz prezentirane dokumentacije ne može se potvrditi da je Ministarstvo poduzelo potrebne aktivnosti na ostvarenju adekvatnog nadzora dosljednom primjenom članka 9. Zakona i njegovih izmjena i dopuna, prava civilnih žrtava rata i točaka 3., 4., 13. i 14. Naputka o načinu isplate novčanih primanja civilnih žrtava rata i o načinu vođenja evidencija o korisnicima prava.

Tijekom 2008. godine izvršen je povrat više trebovanih sredstava u ukupnoj visini od 54.883,13 KM kod šest županija. Više trebovana sredstva su posljedica nepravovremene prijave gubljenja prava od strane općinskih organa. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da nadležne općinske službe dosljedno ne primjenjuju naprijed navedeni Naputak točka 13. Stavak 1. i 2. prema kojem sve promjene od utjecaja na ostvarivanje prava korisnika se dostavljaju nadležnom županijskom organu u roku od 15-est dana. Nedosljedna primjena navedenog Naputka imala je za posljedicu isplatu proračunskih sredstava korisnicima prava koja su ta prava izgubili. I ako je izvršen povrat više isplaćenih sredstava konstatirano je da Ministarstvo nije pravovremeno poduzelo adekvatan nadzor čime bi neutemeljene isplate bile onemogućene.

Potrebno je sa nadležnim županijskim organima osigurati adekvatan nadzor nad zakonskim korištenjem prava utvrđenih Zakonom i izmjenama i dopunama, prava civilnih žrtava rata kao i dosljedno primjenjivati Naputak o načinu isplate novčanih primanja civilnih žrtava rata i o načinu vođenja evidencija o korisnicima prava.

Potrebno je osigurati kontinuiranu kontrolu isplaćenih sredstava civilnim žrtvama rata i pravovremeno poduzimati odgovarajuće mjere za povrat nenamjenskih i nepravilno isplaćenih sredstava iz Proračuna FBiH.

5.5.4 Transfer podrška upošljavanju invalidnih lica

Transfer podrška upošljavanju invalidnih lica realiziran je u visini od 898.340 KM sukladno Odluci Vlade FBiH broj 475/08 od 21.05.2008. godine. Odlukom je definirano da će se sredstva skladu Programom koji utvrdi i odobri ovo Ministarstvo realizirati putem PIU SESER-a. Sukladno Odluci Ministarstvo će o utrošku sredstava tromjesečno izvješćivati Federalno ministarstvo financija i Vladu FBiH.

PIU SESER nije u sastavu Ministarstva i nije predložena dokumentacija iz koje se može zaključiti na osnovu čega je donesena odluka da se sredstva realiziraju putem istog. Iz predložene dokumentacije se nije moglo potvrditi kada je i na koji način Ministarstvo usvojilo Program Podrška zapošljavanja osoba sa invaliditetom u FBiH kako je definirano naprijed navedenom Odlukom.

Tijekom revizije raspoložive dokumentacije, a vezano za realizaciju sredstava navedenog transfera utvrđeno je da je sklopljeno 118 ugovora o zapošljavanju invalidnih lica za upošljavanje 149 invalidnih lica. Sve ugovore o dodjeli sredstva u ime Ministarstva potpisao je direktor PIU SESER-a uz navod po ovlaštenju Ministarstva, a da nije predložen dokaz o istom. Ugovori o dodjeli sredstava su sklopljeni u periodu od 26.8. do 31.12.2008. godine, a kojima su definirana međusobna prava i obveze potpisnika ugovora. Utvrđeni su rokovi za doznačavanje sredstava, a u velikom broju slučajeva sredstva nisu u predviđenom roku doznačena što može uticati na ukupnu realizaciju projekta zapošljavanja.

Potrebno je izvršiti uvid u raspoloživu dokumentaciju vezano za angažiranje PIU SESER-a, način usvajanja Projekta i na temelju konstatiranog poduzeti potrebne mjere. Osigurati uvjete za praćenje realizacije sklopljenih ugovora za dodjelu sredstava za zapošljavanje invalidnih lica.

Prema izvješću o utrošku sredstava transfera upošljavanja invalidnih lica u 2007. godini, koja su doznačena Županijskim službama za zapošljavanje, konstatirano je da nije dostavljeno izvješće o utrošku sredstava za 2006. godinu, a da su dostavljena izvješća o utrošku sredstava transfera upošljavanja invalidnih lica u 2007. godini. Prema ovom Izvješću opravdan je izdatak u visini od 554.863,83 KM za uposlene 104 invalidne osobe. Nije predložen dokaz o nastavku aktivnosti Ministarstva za dostavljanje izvješća o utrošku ostatka sredstava u visini od 345.136 KM za 2007. godinu i sredstava doznačenih u 2006. godini.

Potrebno je poduzeti adekvatne mjere na osiguranju dostavljanja izvješća županijskih službi za zapošljavanje o namjenskom utrošku sredstava u (2006. i 2007. godini) kao i izvršiti uvid u dostavljena izvješća o utrošku sredstava doznačenih u 2006. i 2007. godini.

5.5.4 Transfer za implementaciju i uvođenje u prava neratnih invalida

Ovaj transfer realiziran je u visini od 1.086.172,28 KK ili 72,41% odobrenog Proračuna. Vlada FBiH je Odlukom o raspodjeli sredstava broj 421/08 od 21.05.2008. godine definirala da se sredstva doznače: Institutu za medicinsko vještačenje 200.000 KM, COMP-u 2000 d.o.o. Sarajevo 164.000 KM i ovom Ministarstvu 1.136.000 KM s tim što će Ministarstvo sredstva dodijeljena njemu utrošiti nakon provedenih procedura Zakona o javnim nabavama za programe uvođenja u pravo neratnih invalida i civilnih žrtava rata. Odobrena sredstva Institutu za medicinsko vještačenje će se utrošiti prema stvarno pruženim uslugama po važećem cjenovniku. COMP-u 2000 d.o.o. Sarajevo će se sredstva doznačavati mjesečno za pružene usluge održavanja i servisiranja aplikativnog softvera, po Projektu mjesečno održavanje u 2008. godini. Sukladno odluci Ministarstvo će o utrošenim sredstvima tromjesečno izvješćivati Federalno ministarstvo financija i Vladu FBiH.

Utvrđeno je da je temeljem Zakona o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenje u FBiH, sa **Institutom za medicinsko vještačenje (transfer 200.000 KM)** zaključen ugovor broj 01-35/4-109/07 od 30.01.2007. godine, u kome su definirana međusobna prava i obveze. Prema ovom ugovoru, Institut obavlja poslove medicinskog vještačenja tjelesnog oštećenja i drugih vrsta medicinskog vještačenja korisnika prava iz oblasti socijalne zaštite, ispostavlja fakture za izvršene usluge i podnosi izvješća o obavljenom medicinskom vještačenju. Ministarstvo vrši kontrolu i plaća ispostavljene fakture i treba da uspostavi evidenciju o obrađenim predmetima. Uz ispostavljenu fakturu broj 206/08 od 31.08.2008. godine dostavljeno je obavještenje o urađenim medicinskim vještačenjima prema kojima su se fakturirala 1783 urađena vještačenja. Istovremeno se Ministarstvo obavještava da je završeno još 600 vještačenja, a da je neobrađeno 1.400 pristiglih zahtjeva. Prema iskazu ovlaštene osobe, Ministarstvo u nedostatku vremena, nije izvršilo cjelovitu kontrolu ispostavljenih faktura, a izvršeno je plaćanje.

Tijekom revizije utvrđeno je da je Ministarstvo od srpnja 2008. godine uspostavilo pomoćnu evidenciju o obrađenim predmetima.

Potrebno je dosljedno primjenjivati zaključeni ugovor broj 01-35/4-109/07 od 30.01.2007. godine sa Institutom za medicinsko vještačenje, posebno u dijelu, redovitog izvješćivanja od strane Instituta za medicinsko vještačenje, kao i kontrole ispravnosti izvršenih usluga i ispostavljenih faktura.

5.6 Implementacija razvojno – investicionih projekata financiranih iz INO – kreditnih i donatorskih sredstava putem posebnih transakcijskih računa

Aneksom Proračuna FBiH za 2008. godinu definirani su razvojno – investicioni projekti u nadležnosti Ministarstva. Za implementaciju 4 projekata planirana su sredstva u ukupnom iznosu od 38.984.058 KM, od čega 29.281.571 KM iz kredita, 4.770.500 KM Zavodi za zapošljavanje, 300.000 KM proračun općine, 300.000 KM vlastito učešće fizička i pravna lica i 4.331.987 iz proračuna FBiH.

Sukladno Uredbi o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj u FBiH („Sl. novine FBiH“, broj 48/03), Ministarstvo je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji predvidio radno mjesto Stručnog savjetnika za koordinaciju razvojnih projekata i izvršilo upošljavanje. Uloga i odgovornost Ministarstva (uposlenog stručnog savjetnika za koordinaciju razvojnih projekata) je vršenje koordinacije, praćenje i izvještavanje o implementaciji tekućih projekata u okviru resora na osnovu metodologije koju, uz suglasnost Vlade FBiH, utvrdi Federalno ministarstvo financija.

Na temelju provedene revizije i uvida u dokumentaciju konstatirano je da se, od 4 projekta navedena u Aneksu Proračuna FBiH za 2008. godinu, realiziraju dva i to:

1. SESP II podrška zapošljavanju II; projekt koji se financira ino sredstvima (kredit Svjetske banke), sredstvima Proračuna FBiH i vlastitog učešća (Zavoda za zapošljavanje), a implementacija se vrši putem Jedinice za implementaciju PIU SESER.
2. CDP – Projekt razvoja zajednice –dodatno financiranje, koji se financira ino sredstvima (kredit Svjetske banke) iz Budžeta FBiH i općina kao i vlastitim učešćem (fizička i pravna lica), a implementacija se vršila putem Fondacije oDRaz.

Sukladno članku 44. Zakona o izvršenju Proračuna za 2008. godinu po izjavi ovlaštene osobe samo se preuzeti IP obrasci od PIU SESER za projekt SESP II dostavljaju Federalnom ministarstvu financija o čemu nisu predočeni dokazi. Iz prezentirane dokumentacije nije se moglo potvrditi na koji način, sukladno naprijed navedenoj Uredbi ovo Ministarstvo vrši koordinaciju i praćenje projekata koji su u njenoj nadležnosti niti se može potvrditi dosljedna primjena članka 44. Zakona o izvršenju Proračuna za 2008. godinu. Međutim, tijekom revizije prezentirane dokumentacije utvrđeno je da je Ministarstvo obavještavalo Federalno ministarstvo financija o produljenju roka zatvaranja projekta SESP II sukladno donesenoj odluci Vlade FBiH broj 572/08, a dopisom broj 02-14/3-1809/08 od 27.11.2008. godine traženo je da za ovaj projekt u Proračunu za 2009. godinu osigura 100.000 KM. Ministarstvo je, sukladno zaključku Vlade FBiH o stanju realizacije projekata, dostavilo Federalnom ministarstvu financija informaciju o realizaciji projekata u svrhu ažuriranja podataka o razvojnim projektima i projektima koji su u implementaciji, u pripremi i kandidiranim projektima za koje se traže ino-krediti radi izrade Programa javnih investicija u FBiH za period 2009-2011. godina. Federalnom ministarstvu financija dostavljen je 09.03.2009. godine tabelarni pregled projekata u kome su navedeni: Projekt podrške zapošljavanju II (SESP II) i Projekt lokalnog razvoja – revolving kredit IDA 3191. Prema podacima iz navedenog pregleda Projekt lokalnog razvoja–revolving kredit IDA 3191 od 01.01.2007. godine implementira Razvojana banka FBiH.

Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju fondacije za održivi povratak (Sl. Novine FBiH broj 19 od 16.4.08. godine točkom XII) utvrđeno je da kontrolu na radom Fondacije, u ime Vlade FBiH, obavlja Ministarstvo. Tijekom revizije nije predočena dokumentacija koja potvrđuje da Ministarstvo postupa sukladno naprijed navedenoj Odluci.

Potrebno je da se na temelju relevantne dokumentacije utvrde nadležnosti Ministarstva, vezane za implementaciju razvojno – investicionih projekata, kako bi isto sukladno Uredbi o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj u FBiH, ispunilo svoju ulogu u dijelu koji se odnosi na koordinaciju, praćenje i izvješćivanje o realizaciji projekata, iz oblasti rada i socijalne politike.

Potrebno je izvješćivati o utrošku sredstava razvojno - investicionih projekata vršiti sukladno Zakonu o izvršavanju proračuna FBiH, ostalim propisima i aktima donesenim od strane nadležnih institucija.

5.7 Nabave

Uvidom o način provođenja pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o postupku javne nabave ukupne vrijednosti 415.500 KM Izrada programskog rješenja za uvođenje u prava civilnih žrtava rata i neratnih invalida utvrđeno je da Ministarstvo nije odabralo odgovarajući postupak odnosno nije se postupilo sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH. Niti od jedne firme koja je pozvana na pregovaranje Ministarstvo nema knjigovodstveno evidentirano softversko rješenje, a nije ni u posjedu izvornog coda što bi se moglo smatrati zaštitom već stečenih prava, a na osnovu čega bi se mogao provesti pregovarački postupak.

Prilikom nabave roba i usluga postupati sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama BiH u dijelu pravilnog izbora vrste postupka.

Ministarstvo je sa firmom COMP 2000 d.o.o. Sarajevo sklopilo Ugovor o izradi programskog rješenja uvođenja u pravo neratnih invalida i civilnih žrtava rata 19.08.2008. godine sa rokom implementacije od tri mjeseca (19.11.2008. godine). Ugovorena cijena je 415.000 KM, a plaćanje nakon završetka i primopredaje posla. Provedenom revizijom utvrđeno je da je izvršeno plaćanje u cijelosti od 415.500 KM 15.09.2008. godine i da je na poziciji nematerijalnih sredstava knjigovodstveno evidentiran softver u visini od 236.901,60 KM. Nije predložena dokumentacija iz koje se može potvrditi da je izvršena primopredaja, odnosno prethodno testiranje programa kojim bi se potvrdilo da su poslovi izvršeni do kraja ugovorenog roka. Navedeno ima značajnost iz razloga što sukladno potpisanom ugovoru garancija traje godinu dana.

Potrebno je izvršiti uvid realizaciju sklopljenog Ugovora o izradi programskog rješenja uvođenja u pravo invalida i civilnih žrtava i sukladno konstatiranom poduzeti mjere.

Također, tijekom revizije utvrđeno je da je na ime Projekta održavanja aplikacije SOTAC za 2008. godinu isplaćeno ukupno 164.000 KM firmi COMP 2000 d.o.o. Sarajevo. Zaključen je ugovor o pružanju i održavanju računarskih i informatičkih usluga 24.07.2008. godine u kome nisu detaljno i jasno precizirane usluge koje će se pružati kao i cijena istih. Ugovor je sklopljen bez prethodno provedene procedure, izbora najpovoljnijeg ponuđača kako je propisano Zakonom o javnim nabavama BiH, kojom bi se osigurala adekvatna konkurencija. Navedeno je imalo za posljedicu, a što je potvrđeno uvidom u dokumentaciju, da su vršene usluge održavanja za koje su ispostavljanje fakture u kojima nije navedeno koja vrsta usluga je izvršena već je vršeno plaćanje u iznosu jedne 1/12 ukupne ugovorene vrijednosti usluge. Ova nepravilnost navedena je i prethodne godine. Iz prezentiranoga izvješća o realizaciji potpisanog Ugovora, dostavljenog od strane vršioca usluge, u kome je navedena samo vrsta obavljenog posla bez konkretnih pokazatelja (mjesечно uz ispostavljene fakture nisu sačinjavana izvješća o izvršenim uslugama), na osnovu čega bi se mogla potvrditi opravdanost zaključenoga ugovora. Pored navedenog, od iste firme, ispostavljene su fakture za izvršene usluge koje prema izjavi ovlaštene osobe nisu bile predmet ovog Ugovora.

Potrebno je da se prilikom zaključivanja ugovora o pružanju i održavanju računarskih i informatičkih usluga jasno i konkretno specificira vrsta, količina i cijena usluge kao i način praćenja izvršenja ugovorenih usluga, a izbor najpovoljnijeg ponuđača izvrši sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH.

I ove godine kao i prethodne, nije se postupilo po preporuci koja je dana u reviziji finansijskih izvješća za 2006. godinu, a odnosi se na izvršenje uvida u cjelokupnu dokumentaciju u svezi utvrđivanja načina dodjele poslova COMP-u 2000 d.o.o. Sarajevo radi čega se preporuka u cijelosti ponavlja.

Izvršiti uvid u cjelokupnu dokumentaciju u svezi utvrđivanja načina dodjele poslova COMP 2000 d.o.o. Sarajevo kao i poduzeti potrebne aktivnosti u dijelu utvrđivanja vlasništva aplikativnog softvera za uvođenje u pravo neratnih invalida i civilnih žrtava rata, njegove vrijednosti i sukladno s tim poduzeti aktivnosti.

5.8 Ostali nalazi

5.8.1 IT sustav

Kao i prethodne godine tako i ove nije prezentirana relevantna dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je izvršen prijenos vlasništva nad izvornim codom softvera sa države BiH na Federalno ministarstvo, čime nije riješeno pravo izmjena i dogradnje softvera. Softver kao nematerijalno sredstvo, osim dijela koji je nabavljen u 2008. godini, nije evidentiran u knjigovodstvenim evidencijama Ministarstva.

Uvidom u dio izvršenih usluga a koje se odnose na ispravku grešaka učinjenih u tijeku operativnog rada uposlenika koji rade na obradi podataka u sistemu (ukidanje duplo unesenog rješenja, aktiviranje prava, ukidanje brisanje rješenja itd.) konstatirano je da nije uspostavljena adekvatna kontrola u Ministarstvu u dijelu razdvajanja nadležnosti između osobe koja je učinila grešku i nadležne osobe koja bi trebala odobriti podnošenje zahtjeva za ispravku greške. Zaključenim Ugovorom nije jasno utvrđeno koje su osobe ovlaštene za podnošenje zahtjeva za pružanje ove usluge. Ovo može imati za posljedicu neovlašteno korištenje prava.

Utvrđeno je da Ministarstvo ne raspolaže stručnim ljudskim resursima za upravljanje i kontrolu IT funkcija, a ni Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji nisu predviđena radna mjesta, koja zahtijevaju stručni IT profil. Provedenom revizijom, konstatirano je da Ministarstvo nije donijelo Pravilnik i pravila korištenja, sigurnosti i zaštitu podataka IT sustava, a koji je bio dužan donijeti sukladno Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod proračunskih korisnika.

Izraditi strateški plan razvoja IT sustava kojim bi se osigurala IT podrška svim poslovnim procesima u Ministarstvu sukladno poslovnoj strategiji Ministarstva. Osigurati pisane procedure za upravljanje promjenama na softveru –aplikaciji.

Potrebno je osigurati stručne resurse za kontrolu IT funkcija.

Potrebno je da se prilikom zaključivanja ugovora o pružanju i održavanju računarskih i informatičkih usluga jasno i konkretno specificira vrsta, opis, količina i cijena usluge kao i način praćenja izvršenja ugovorenih usluga. Ugovorom obuhvatiti odredbe o tajnosti podataka, načinu pristupa IT resursima, prava vlasništva.

5.8.2 Popis sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2008. godine

Uvidom u prezentirano Izvješće o izvršenom popisu sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2008. godine, konstatirano je da je izvršen naturalni popis i da je izvršena usporedba stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem, međutim kao i prethodne tako i ove godine nije predočena relevantna dokumentacija koja potvrđuje na temelju čega je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje nepokretne imovine (poslovni prostori i garažu), niti je prezentiran dokaz o stvarnom korištenje poslovnog prostora od strane Ministarstva u ulici Milana Preloga br.9 i garaže.

Ministarstvo je preuzelo stalna sredstva od PIU SITAP. Oprema u vrijednosti od 4.665,73 KM je komisijski procijenjena i knjigovodstveno evidentirana. Nije predočena dokumentacija iz koje se može zaključiti da je navedeno sredstvo dano Ministarstvu od strane nadležnog organa, te da je isto evidentirano sukladno Zakonskim i ostalim propisima.

Potrebno je da se izvrši uvid u dokumentaciju o vlasništvu nad nepokretnom imovinom ili pravom na raspolaganje (poslovni prostor i garaža), te na temelju konstatiranog poduzeti aktivnosti vezano za ulazak u posjed.

Poduzeti aktivnosti na osiguranju relevantne dokumentacije od strane nadležnog organa vezano za dodijeljenu opremu od PIU SITAP i sukladno sa istim izvršiti evidentiranje poštujući zakonske i ostale propise.

6. KOMENTAR

U ostavljenom roku Federalno ministarstvo rada i socijalne skrbi se očitovalo dopisom broj 02-14/1-1603/09 od 08.06.2009. godine, na dostavljeni Nacrt izvješća o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća za 2008. godinu. U očitovanju je navedeno da su za jedan dio nalaza već pokrenute aktivnosti na realizaciji istih, dok su za drugi dio nalaza dana obrazloženja. Navedena obrazloženja nisu prihvaćena obzirom da nije priložena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjenu nalaza u Izvješću. Detaljno pojašnjenje dano je u Komentaru na dostavljeno Očitovanje na Nacrt izvješća o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća za 2008. godinu, koji je dostavljen uz konačno Izvješće.

Direktor Sektora za finansijsku reviziju

Munib Ovčina, dipl. oec.

Vođa tima:

Nusreta Hadžimustafić, dipl. oec.

Član tima:

Nina Šunjić, dipl. oec.

Tabela br. 1.
Izvršenje proračuna Federalnog ministarstva rada i socijalne politike na dan 31.12.2008. godine
u KM

Red. broj	Vrsta rashoda	Proračun za 2008.god.	Tekuća pričuva	Zakonska preraspodjela sredstava	Proračun za 2008.g sa zakonskim izmjenama ⁱ (od 3 do 5)	Smanjenje zakonskog proračuna ⁱⁱ	Operativni proračun za 2008. god. ⁱⁱⁱ (od 6 do 7)	Izvršenje Proračuna za 2008.	Proračun za 2007.god.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	Tekući i izdaci	3.186.344	5.387.969	0	8.635.563		8.574.313	8.450.808	2.638.096
1.	Bruto plate zaposlenih	1.579.840	+353.802	+ 199.000	2.132.642		2.132.642	2.098.960	1.367.596
2.	Naknade troškova zaposlenih	449.411	+ 319.572	- 199.000			569.983	535.918	419.039
3.	Doprinosi poslodavca	175.203	+61.251		569.983		236.454	231.570	151.604
4.	Putni troškovi	70.000			70.000		70.000	69.746	48.567
5.	Izdaci za energiju	60.000			60.000		60.000	51.239	37.309
6.	Izdaci za komunalne usluge	126.060			126.060		126.060	111.730	90.429
7.	Nabavka materijala	52.000			52.000		52.000	50.726	50.032
8.	Izdaci za usluge prevoza I goriva	52.030			52.030		52.030	51.640	44.640
9.	Unajmljivanje imovine I opreme	341.800			341.800		341.800	339.143	203.005
10.	Izdaci za tekuće održavanje	50.000			50.000		50.000	48.709	44.719
11.	Osiguranje I bankarske usluge	30.000			30.000		30.000	14.800	11.167
12.	Ugovorene usluge	200.000	+4.653.344		4.853.344		4.853.344	4.846.627	169.989
II	Tekući grantovi	288.288.578		-	288.288.578	-3.137.267	285.125.311	284.019.428	282.382.193
1.	Grant drugim nivoima Vlade								
2.	Grantovi pojedincima	241.228.820		+11.600.000	252.828.820		252.828.820	252.803.848	258.344.273
3.	Grantovi neprofitnim organizacijama	43.908.758		-8.500.000	35.408.758	-3.137.267	32.271.491	31.215.580	23.840.920
4.	Transfer za PIO/MIO-erc zipo								197.000
III.	Kapitalni grantovi	3.100.000		-3.100.000	-			0	714.932
IV.	Kapitalni izdaci	51.000			51.000	-25.500	25.500	24.542	59.007
1.	Nabavka opreme	51.000			51.000	-25.500	25.500	24.542	59.007
V	SVEUKUPNO	291.474.922	5.387.969	0	296.924.141	-3.162.767	293.700.124	292.494.778	285.794.228
	Broj zaposlenih	95					95	87	82

ⁱ Proračun za 2008. godine sa izmjenama koje su propisane Zakonom o izvršavanju proračuna FBiH za 2008. godinu (Odluke Vlade FBiH i Rješenja Federalnog ministarstva financija).

ⁱⁱ Smanjenje zakonskog proračuna izvršeno od strane Federalnog ministarstva financija.

ⁱⁱⁱ Ukupno odobreni operativni Proračun, na dan 31.12.2008. godine.